

T.C.
SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

BALIKESİR TARIM ÜRÜNLERİ ANONİM ŞİRKETİ

2023 YILI
SAYIŞTAY DENETİM RAPORU

Kasım 2024

Tel : 90 (312) 295 30 00
Fax : 90 (312) 295 48 00

www.sayistay.gov.tr
sayistay@sayistay.gov.tr

İnönü Bulvarı No: 45
06520 Balgat-Çankaya/ANKARA

İÇİNDEKİLER

1.	KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ.....	1
2.	KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU.....	5
3.	SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU	5
4.	DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI.....	5
5.	İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ	6
6.	DENETİM GÖRÜŞÜ.....	7
7.	DENETİM BULGULARI.....	8

TABLolar LİSTESİ

Tablo 1: Sermaye ve Ortaklık Tablosu	3
Tablo 2: İştirakler Tablosu	3
Tablo 3: Şirketin Aldığı İhalelerde Büyükşehir Belediyesinin Kullandığı İhale Usulleri	10
Tablo 4: Büyükşehir Belediyesinden Alınan İhalelerde Şirketin Kullandığı İhale Usulleri	10
Tablo 5: Şirket Tarafından Alınan İhalelerde Kullanılan Usullerin Sayısı	11

KISALTMALAR

BATAŞ	Balıkesir Tarım Ürünleri Anonim Şirketi
BBB	Balıkesir Büyükşehir Belediyesi
SGK	Sosyal Güvenlik Kurumu
TFRS	Türkiye Finansal Raporlama Standartları
TMS	Türkiye Muhasebe Standartları

BULGU LİSTESİ

A. Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular

Herhangi bir denetim bulgusu tespit edilmemiştir.

B. Diğer Bulgular

1. Bazı Mal ve Hizmet Alımlarında Temel İhale Yöntemlerinin Kullanılmaması

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

Balıkesir Tarım Ürünleri Anonim Şirketi (BATAŞ), Balıkesir Büyükşehir Belediyesi (BBB) tarafından, 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu'nun 26'ncı maddesi ve 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu hükümlerine göre 2016 yılında kurulmuş olup 04.05.2016 tarihinde ticaret siciline tescil edilmiştir.

BATAŞ, Şirket ana sözleşmesinde gösterilen faaliyet alanı çerçevesinde; her türlü tarım ürünleri, hayvancılık, gıda, et ürünleri, orman ürünleri, hal işletmeciliği, pazar yeri hal işletmeciliği, hayvan pazarı işletmeciliği, mezbaha hal işletmeciliği, yemek hizmetleri, eğlence ve gösteri merkezi, sergi ve panayır alanı, kongre merkezi, sanatsal gösteri merkezi kompleksi işletmeciliği vb. organizasyon hizmetleri, turizm, hediyelik eşya ve promosyon ürünleri ticareti, yayıncılık, matbaa, basın-yayın, medya ve reklam hizmetleri, enerji, proje hizmetleri, inşaat yapı ve gayrimenkul hizmetleri, temizlik hizmetleri, eğitim hizmetleri, sağlık hizmetleri, taşımacılık hizmetleri ve ana sözleşmesinde yazılı diğer işler ile iştigal etmektedir.

Şirket, yasalara ve kuruluş amacına uygun olan işlerin gerçekleştirilebilmesi için Türkiye sınırları içinde bulunan taşınmazlar üzerinde aynı hak tesis edebilmekte, bunları alıp satabilmekte, kira ile işletebilmekte veya kiraya verebilmektedir.

Şirket özel hukuk hükümlerine tabi olarak kurulmuş olup faaliyetlerini temel olarak 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu ile 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu hükümleri çerçevesinde gerçekleştirmektedir. Ayrıca Şirket gerçekleştirdiği mal ve hizmet alımları ile yapım işlerinde, 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu ve 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu hükümlerine tabidir.

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

Şirket, 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu hükümleri doğrultusunda kurulmuş anonim bir şirkettir. Dolayısıyla, yönetim kurulu tarafından temsil ve idare olunmaktadır. Yönetim kurulu üyeliğine gerçek veya tüzel kişiler seçilebilmektedir. Bir tüzel kişi yönetim kuruluna üye seçildiği takdirde, tüzel kişi tarafından belirlenen bir gerçek kişi de tüzel kişiyle birlikte tescil ve ilan olunmaktadır. Tüzel kişi adına sadece bu tescil edilmiş gerçek kişi toplantılara katılıp oy kullanabilmektedir. Yönetim kurulu niteliği gereği sürekli bir organdır.

Anonim şirket yönetim kurulu; ortakların sermayelerinin korunması ve değerlendirilmesini, şirket alacaklılarının da alacaklarını emanet ettikleri, idare ve temsile yetkili bir organdır. Yönetim kurulu, anonim ortaklığın kanunla öngörölmüş zaruri bir organdır.

Şirketin yönetim organı olan Yönetim Kurulu, ortakları temsilen 5 üyeden oluşmaktadır. Yönetim Kurulu üyeleri 13.06.2022 tarihli Genel Kurul kararı ile seçilmiştir.

Şirketin idari birimleri; Genel Müdürlük, iki müdürlük, beş şeflikten oluşmaktadır. Şirkette 31.12.2023 tarihi itibarıyla çalışan personel sayısı 34'dür. Çalışan personel 4857 sayılı İş Kanunu'na tabidir.

1.3. Mali Yapı

BATAŞ'ın nominal sermaye tutarı 34.000.000,00 TL olup sermayesinin tamamı ödenmiştir.

Şirketin Bilançosunda aktif toplamı 150.275.020,99 TL, 2023 yılı dönem sonu zararı 2.395.897,92 TL'dir.

Şirketin Gelir Tablosunda bulunan 10.055.695,67 TL Diğer Olağandışı Gider ve Zararlar Hesabındaki tutardan 8.720.000,00 TL'si 2022 yılında Balıkesir Büyükşehir Belediyesine yapılan iş kapsamında Sayıştay Dairesinin hükmettiği kamu zararı sonucunda Şirketin Belediyeye ödediği tutardır. Kalan 1.335.695,87 TL Sosyal Güvenlik Kurumu (SGK) için açılan hizmet ihale dosyalarından SGK'nın dosya kapanışından sonra hesapladığı SGK prim farkı tutarları ve faizleridir.

Ayrıca bu tutarlar kanunen kabul edilmeyen giderlerden olduğundan bu tutar üzerinden 2.553.265,92 TL kurumlar vergisi hesaplanarak Dönem Karı Vergi ve Diğer Yasal Yükümlülükler Karşılığı Hesabına (-) yazılmıştır.

İlgili tutarlar sonrasında Şirketin 2023 yılı zararı 2.395.897,92 TL olarak gerçekleşmiştir.

Balıkesir Büyükşehir Belediyesi, şirketin %100 oranındaki hissesine sahiptir. Şirketin 31.12.2023 tarihi itibarıyla sermaye ve hisse yapısı aşağıdaki gibidir:

Tablo 1: Sermaye ve Ortaklık Tablosu

Pay Sahibinin Unvanı	Sermaye Miktarı (TL)	Sermaye Oranı (%)
Balıkesir Büyükşehir Belediyesi	34.000.000,00	100
Toplam	34.000.000,00	100

BATAŞ'ın iştirak ettiği dört şirket bulunmakta olup bu iştirakler ve sermayelerine katılım oranları aşağıdaki Tabloda gösterilmiştir.

Tablo 2: İştirakler Tablosu

İştirakin Unvanı	Sermaye Miktarı (TL)	Sermaye Oranı (%)
Marmaramall Gayrimenkul Yatırım ve İnşaat A.Ş.	20.000.000,00	100
Yönet İletişim Medya A.Ş.	864.000,00	100
İda Madra Jeoparkı Turizm A.Ş.	1.500.000,00	100
Kırsal Seracılık A.Ş.	400.000,00	25

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

1.4.1. Şirketin Muhasebe Sistemi

6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun "Defter tutma yükümlülüğü" başlıklı 64'üncü maddesinde; Kanun'a tabi gerçek ve tüzel kişilerin, 213 sayılı Vergi Usul Kanunu'nun defter tutma ve kayıt zamanıyla ilgili hükümleri ile aynı Kanun'un 175 ve mükerrer 257'nci maddelerinde yer alan yetkiye istinaden yapılan düzenlemelere uymak zorunda olduğu belirtilmiştir.

Söz konusu yetkiye istinaden Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından 26.12.1992 tarihli ve 21447(M) sayılı Resmi Gazete'de (1) Seri no.lu Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği yayımlanmış ve 01.01.1994 tarihinden itibaren yürürlüğe girmiştir. Şirketin tabi olduğu muhasebe sistemi (1) Seri no.lu Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği'nde yer alan Tekdüzen Hesap Planıdır.

Şirket, muhasebe kayıtlarını 213 sayılı Vergi Usul Kanunu ile (1) Seri no.lu Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği ilkelerine uygun şekilde ve maliyet hesaplarını 7/A seçeneğine göre tutmaktadır. 7/A seçeneğinde, giderler yapıldıkları anda fonksiyon esasına göre ilgili hesaplara kaydedilmekte, ayrıca yardımcı defterlerde hem çeşit esasına hem de gider yerlerine göre izlenmektedir.

1.4.2. Şirketin Raporlama Sistemi

Anonim şirketlerin finansal tabloları hakkındaki hükümlere 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nda yer verilmiştir.

6102 sayılı Kanun'un 514 ve 515'inci maddelerine göre yönetim kurulları, geçmiş hesap dönemine ait, Türkiye Muhasebe Standartlarında (TMS) öngörülmuş bulunan finansal tablolarını, eklerini ve yıllık faaliyet raporunu, bilanço gününü izleyen hesap döneminin ilk üç ayı içinde hazırlamakta ve genel kurula sunmaktadır. Anonim şirketlerin finansal tabloları TMS'ye göre, şirketin malvarlığı, borç ve yükümlülükleri, öz kaynakları ve faaliyet sonuçları tam, anlaşılabilir, karşılaştırılabilir şekilde şeffaf ve güvenilir olarak çıkartılır.

6102 sayılı Kanun'un 516'ncı maddesine göre yönetim kurullarının yıllık faaliyet raporları, Şirketin, o yıla ait faaliyetlerinin akışı ile finansal durumunu, doğru, eksiksiz, gerçeğe uygun ve dürüst bir şekilde yansıtmalıdır. Yıllık faaliyet raporunda finansal durum, finansal tablolara göre değerlendirilir.

6102 sayılı Kanun'un 397'nci maddesinin dördüncü fıkrası uyarınca bağımsız denetime tabi olacak işletmeleri belirleme yetkisi Cumhurbaşkanına aittir. 30.11.2022 tarihli ve 32029 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 2022/6434 sayılı Bağımsız Denetime Tabi Şirketlerin Belirlenmesine Dair Cumhurbaşkanı Kararı'nda bağımsız denetime tabi olacak şirketlere ilişkin ölçütler belirlenmiştir. Balıkesir Tarım Ürünleri A.Ş. bu kapsamda bağımsız denetime tabi değildir.

Şirket, 2023 yılı faaliyetlerine ilişkin olarak bağımsız denetime tabi olmayıp Türkiye Finansal Raporlama Standartları'nda (TFRS) öngörülen finansal tabloları (Finansal Durum Tablosu, Kar veya Zarar ve Diğer Kapsamlı Gelir Tablosu) hazırlamaktadır.

1.4.3. Şirket Tarafından Denetime Sunulan Defter, Tablo ve Belgeler

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştay Başkanlığına gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden aşağıda yer alanlar denetime sunulmuştur:

- Birleştirilmiş veriler defteri,
- Geçici ve kesin mizan,

- Bilanço,
- Gelir tablosu

Şirketin denetimi; yukarıda belirtilen defter, tablo ve belgeler ile Usul ve Esaslar'ın 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütölüp sonuçlandırılmıştır.

Denetim görüşü, Şirketin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tabloları olan bilanço ve gelir tablosuna verilmiştir.

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmamasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm

faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürlerinin tasarlanmasına esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Şirket, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetim ve Kontrol Kanunu kapsamında olmadığından, Şirkette Kanun'un öngördüğü şekilde bir iç kontrol sistemi bulunmamaktadır.

Şirket, 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu hükümlerine göre kurulmuş olup iç kontrol sistemi bu Kanun hükümleri doğrultusunda değerlendirilmiştir.

İç kontrol; idarenin amaçlarına, belirlenmiş politikalara ve mevzuata uygun olarak faaliyetlerin etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde yürütülmesini, varlık ve kaynakların korunmasını, muhasebe kayıtlarının doğru ve tam olarak tutulmasını, mali bilgi ve yönetim bilgisinin zamanında ve güvenilir olarak üretilmesini sağlamak üzere idare tarafından oluşturulan organizasyon, yöntem ve süreçler ile iç denetimi kapsayan malî ve diğer kontroller bütünüdür.

İç kontrol sistemi, idare yönetimi ile diğer ilgili personel tarafından; kuruluşun amaçlarına ulaştığına, faaliyet ve işlemlerin etkin olarak gerçekleştirildiğine, kanun ve düzenlemelere uyulduğuna dair makul bir güvence sağlamak üzere tasarlanan ve uygulanan sistemi ifade etmektedir.

6102 sayılı Kanun'un "Görev dağılımı" başlıklı 366'ncı maddesinin ikinci fıkrasında yönetim kurulunun; işlerin gidişini izlemek, kendisine sunulacak konularda rapor hazırlamak, kararlarını uygulamak veya iç denetim amacıyla içlerinde yönetim kurulu üyelerinin de bulunabileceği komiteler ve komisyonlar kurabileceği ifade edilmiştir. Şirkette söz konusu düzenlemede belirtilen mahiyette bir komisyon kurulmamıştır.

Yukarıda belirtildiği üzere Şirket 5018 sayılı Kanun kapsamında değildir. Ancak bu Kanun'da ve Kanun'a dayanılarak çıkarılan ikincil mevzuatta öngörülen bazı iç kontrol işlemleri Şirkette uygulanmaktadır. Bu işlemler aşağıda belirtilmiştir.

- Muhasebe sistemine yansıyan tutarlar ile fiili envanter arasında periyodik mutabakatlar yapılmaktadır (günlük kasa kontrolleri, günlük banka mutabakatları, aylık borç/alacak mutabakatları, yıllık stok sayımı ve yıllık toplam envanter sayımı).

- İmza sirkülerindeki yetkiler dahilinde, Yönetim Kurulu Başkan ve üyeleri, Genel Müdür, münferiden atacakları imzalarda yetki belirlenmiştir.

- Şirkette görevler ayrılığı ilkesi mevcuttur.

- Yazılı bir belgeye dayanmamakla birlikte Şirkette bilgi sistemine veri girişi, onay, veri görüntüleme konusunda kişi bazlı yetkilendirmeler belirlenmiştir.

- Şirketin, ihale ve satın alma yönergesi, istisna kapsamında satın alma prosedürü, doğrudan satın alma prosedürü bulunmaktadır.

Şirkette iç kontrolün geliştirilmesine yönelik uygulamaların devam ettiği görülmüştür.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

Balıkesir Tarım Ürünleri A.Ş. 2023 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve kamu idaresi tarafından sunulan geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

7. DENETİM BULGULARI

Raporda yer alan bulgular, denetimler sonucunda tespit edilen hususlara kamu idaresi tarafından verilen cevapların değerlendirilmesi suretiyle düzenlenmiştir.

A. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAĞI BULGULAR

Herhangi bir denetim bulgusu tespit edilmemiştir.

B. DİĞER BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olmayan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Bazı Mal ve Hizmet Alımlarında Temel İhale Yöntemlerinin Kullanılmaması

Şirket tarafından yapılan mal ve hizmet alımlarında temel ihale yöntemi olan açık ihale usulü ve belli istekliler arasında ihale usulünün kullanılmayarak doğrudan temin ve pazarlık usullerinin sıklıkla kullanıldığı tespit edilmiştir.

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun "Amaç" başlıklı 1'inci maddesinde Kanun'un amacının, kamu hukukuna tâbi olan veya kamunun denetimi altında bulunan veyahut kamu kaynağı kullanan kamu kurum ve kuruluşlarının yapacakları ihalelerde uygulanacak esas ve usulleri belirlemek olduğu ifade edilmiştir.

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun "Kapsam" başlıklı 2'nci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde, belediyelerin her türlü kaynaktan karşılanan mal veya hizmet alımları ile yapım işlerinin ihalelerinin bu Kanun hükümlerine göre yürütüleceği, (d) bendinde ise (a), (b) ve (c) bentlerinde belirtilenlerin doğrudan veya dolaylı olarak birlikte ya da ayrı ayrı sermayesinin yarısından fazlasına sahip buldukları her çeşit kuruluş, müessese, birlik, işletme ve şirketlerin de karşılanan mal veya hizmet alımları ile yapım işlerinin ihalelerinin bu Kanun hükümlerine göre yürütüleceği hüküm altına alınmıştır.

Anılan Kanun'un "Temel ilkeler" başlıklı 5'inci maddesinde, Kanun'a göre yapılacak ihalelerde açık ihale usulü ve belli istekliler arasında ihale usulünün temel usuller olduğu belirtilmektedir.

Kanun'un 19'uncu maddesinde açık ihale usulü, bütün isteklilerin teklif verdiği usul olarak; 20'nci maddesinde de belli istekliler arasında ihale usulü yapılacak ön yeterlik değerlendirmesi sonucunda idarece davet edilen isteklilerin teklif verebildiği usul olarak tanımlanmıştır.

Kanun'un "Pazarlık usulü" başlıklı 21'inci maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinde, doğal afetler, salgın hastalıklar, can veya mal kaybı tehlikesi gibi ani ve beklenmeyen veya yapım tekniği açısından özellik arz eden veya yapı veya can ve mal güvenliğinin sağlanması açısından ivedilikle yapılması gerekliliği idarece belirlenen hallerde veyahut idare tarafından önceden öngörülemeyen olayların ortaya çıkması üzerine ihalenin ivedi olarak yapılmasının zorunlu olması gibi durumlarda bu bende göre pazarlık usulü ile ihale yapılabileceği, (f) bendinde ise idarelerin yaklaşık maliyeti 1.439.543 Türk Lirasına kadar olan mamul mal, malzeme veya hizmet alımları gibi durumlarda bu bendin kullanılarak pazarlık usulü ile ihale yapılabileceği,

"Doğrudan temin" başlıklı 22'nci maddesinin birinci fıkrasının (d) bendinde ise büyükşehir belediyesi sınırları dahilinde bulunan idarelerin 431.810, diğer idarelerin 143.845 Türk Lirasını aşmayan ihtiyaçları ile temsil ağırlama faaliyetleri kapsamında yapılacak konaklama, seyahat ve iaşeye ilişkin alımlarını doğrudan temin usulü ile yapabileceği,

hüküm altın alınmıştır.

Yukarıda yer verilen düzenlemelerde, belediyeler tarafından kurulan şirketlerin 4734 sayılı Kanuna tabi olduğu, Kanunun temel ihale usullerinin açık ihale ve belli istekliler arasında ihale usulü olduğu, ancak belli durumlarda pazarlık ve doğrudan temin usullerine başvurulabileceği hükme bağlanmıştır.

Şirket hesap ve işlemlerinin incelenmesi neticesinde aşağıdaki tabloda da gösterildiği üzere, açık ihale usulü kullanılarak Balıkesir Büyükşehir Belediyesi tarafından ihalelere çıktığı, bu ihalelerin Şirketin uhdesinde kalarak sözleşmeler yapıldığı görülmüştür.

Tablo 3: Şirketin Aldığı İhalelerde Büyükşehir Belediyesinin Kullandığı İhale Usulleri

İhale Kayıt Numarası	İhaleyi Açan İdare	İhaleyi Açan İdarenin Hangi İhale Usulünü Kullandığı
2022/1472418	Balıkesir Büyükşehir Belediyesi Strateji Geliştirme Dairesi Başkanlığı	Açık İhale
2023/16059	Balıkesir Büyükşehir Belediyesi Kültür ve Sosyal İşler Dairesi Başkanlığı	Açık İhale
2023/432192	Balıkesir Büyükşehir Belediyesi Kültür ve Sosyal İşler Dairesi Başkanlığı	Açık İhale
2023/427985	Balıkesir Büyükşehir Belediyesi Gençlik ve Spor Hizmetleri Dairesi Başkanlığı	Açık İhale
2023/439141	Balıkesir Büyükşehir Belediyesi Kent Tarihi ve Tanıtımı Dairesi Başkanlığı	Açık İhale
2023/714101	Balıkesir Büyükşehir Belediyesi Kültür ve Sosyal İşler Dairesi Başkanlığı	Açık İhale

Ancak Yüklenici konumundaki Şirket tarafından sözleşme imzalanarak alınan bu ihalelerin, Büyükşehir Belediyesi tarafından temel ihale usulleri kullanılarak yapıldığı görülse de mal veya hizmet alımları ile yapım işlerinde 4734 sayılı Kanuna tabi olan Şirketin bu ihaleleri aldıktan sonra temel ihale yöntemleri olan açık ihale veya belli istekliler arasında ihale yöntemlerinden herhangi birisini kullanmadığı, aksine aşağıdaki tabloda da gösterildiği üzere doğrudan temin veya pazarlık usullerinden birisini seçerek mal veya hizmet alımlarını gerçekleştirdiği görülmüştür.

Tablo 4: Büyükşehir Belediyesinden Alınan İhalelerde Şirketin Kullandığı İhale Usulleri

İhale Kayıt Numarası	İhalenin Adı	Şirketin İhale Kapsamında Teslim Etmesi Gereken Mal veya Hizmeti Hangi Usulleri Kullanılarak Aldığı
2022/1472418	İşletme Yönetimi ve Organizasyonu Hizmet Alımı	22/D -21/F-21/B
2023/16059	Kolonya Alımı	22/D
2023/432192	2023 Yılı Ses Işık Sist.Truss Led Pody. Jenr.Kiralama Hizmet Alımı	22/D
2023/427985	Organizasyon Hizmetler Alımı	22/D
2023/439141	Turizmi Geliş.ve İlimizin Tant.Gerçkl. Etkinlik.Organizasyon Hizmet Alımı	22/D-21/B
2023/714101	2023 Yılı Organizasyon Hizmet Alımı	22/D-22/A-22/B

Yukarıda yer verilen tablolara göre, Büyükşehir Belediyesi tarafından açık ihale usulü ile ihale edilen bazı işlerin Şirket uhdesinde kaldığı, Şirketin ise bu ihaleleri aldıktan sonra

uhdesinde kalan ihale konusu mal ve hizmet alımlarını 21/f, 21/b, 22/a, 22/b veya 22/d usullerini kullanarak alt yüklenicilerden temin ettiği ilgili mal veya hizmeti aldığı görülmektedir.

Aşağıdaki Tabloda alt yüklenicilerden yapılan mal ve hizmet alımlarının sözleşme bedelleri ve bu alımların hangi usuller kullanılarak ve kaç defa alım yapılmak suretiyle gerçekleştirildiği gösterilmiştir.

Tablo 5: Şirket Tarafından Alınan İhalelerde Kullanılan Usullerin Sayısı

İhale Kayıt Numarası	Sözleşme Bedeli	İhale Kapsamında Hangi Usulün Kaç Defa Kullanıldığı
2022/1472418	64.412.250,00	22/D - 69 Defa 21/B - 2 Defa 21/F - 1 Defa
2023/16059	2.870.000,00	22/D - 14 Defa
2023/432192	25.930.000,00	22/D - 52 Defa
2023/427985	41.801.000,00	22/D - 60 Defa
2023/439141	54.844.500,00	22/D - 161 Defa 21/B - 1 Defa
2023/714101	27.236.000,00	22/ D -66 Defa 22/A - 33 Defa

Kamu İdaresi cevabında, Şirketin almış olduğu ihalelerde, ihale makamı İdare tarafından belirsiz sürede ve miktarda mal veya hizmet talebi olduğundan 4734 sayılı Kanun'da pazarlıkla ihale usulünün ve doğrudan temin usulünün kullanılarak mal ve hizmet alımlarının gerçekleştirildiği belirtilmiştir.

Ancak Şirket tarafından ihaleler yüklenildikten sonra, tedarik edilmesi gereken mal veya hizmetler ihale konusu iş açısından belirli olduğundan, ihale konusu işlerin tamamının kısımlara bölünerek pazarlık ihale usulü ve doğrudan temin yoluyla alınmaması gerekir.

Yukarıda yer verilen açıklamalara göre, Balıkesir Büyükşehir Belediyesi tarafından ihale edilip Şirketin uhdesinde kalan ihalelere ilişkin mal ve hizmet alımlarının yerine getirilmesinde 4734 sayılı Kanun gereği öncelikle temel ihale usullerinin kullanılması gerekmektedir.

İhale usulleri arasında yer alan pazarlık usulünün veya bir alım usulü olan doğrudan temin usulünün ancak 4734 sayılı Kanun'da belirtilen şartların oluşması halinde kullanılması mümkündür. Bu nedenle Şirketin Balıkesir Büyükşehir Belediyesinden aldığı ihalelerdeki mal

ve hizmet alımlarını yaparken sadece anılan iki usulü kullanması 4734 sayılı Kanun hükümlerine uygun değildir.

T.C. SAYIşTAY BAşKANLIğI
06520 Balgat / ANKARA
Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00
e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr
<https://www.sayistay.gov.tr>